

Kaiaka: tā te ākongā mahi

3 Ko Tāwhirimātea rāua ko Hine Raukatauri, te tamahine o Tāne Māhuta rāua ko Hinewehi, ngā atua o ngā Kōauau.

I waiatatia e Hine Raukatauri hei atua pūmau ia. Nāia kia whakaingoatia ko ia te atua o ngā kōauau katoa. E kīia hoki nei, nā tōnā arohanui ki te kōauau, kua tahuri i a ia hei hiraka pēpepe (casemoth) e werewere ana i ngā pōhutukawa i te mea he ōrite te hanga o te anga ki tētahi kōauau.

Ko tōnā hononga ki te puoro ehara ko tōnā pūmanawa kōauau anahe, engari ko tōnā aroha ki te ao katoa o te puoro. I tino kaha tōnā aroha, i whakatau kia noho ia ki tētahi kōauau hei kainga mōnā. I ngā rā o mua, i whakamahia i te kōauau hei mahu i te tauā, te whara rainei. Hako he waiata te puta mai, he kōrero i ngā oro. Mā te matatau kē e rongō.

I ēnei rā e ora tonu ana tēnei tāonga i te kapa haka, ngā pōwhiri, whakatau, tangihanga anō hoki. He tino puoro tēnei mai rā ano, ka tika kia rere tonu tēnei tikanga o te kōauau.

1 E waru ngā mōmo e mōhiotia nei e tātou.

1
2
3

Ko te tuatahi te kōauau. Koinei te matāmua me kī o tēnei puna. E toru ōna kōwhao, ka hangaia tēnei ki te rata, tutu, maire, puriri, ka mutu ko te mātai. E taea hoki ana koe ki te hangaia i te kōiwi toroā, kēkeno, kurī Māori anō hoki. Ko te tangi o tēnei he pai ake ki ngā mōteatea, karanga rānei i te mea e whā ngā rāngi. Koinei te mea e tino kitea ana i ēnei rā. E maha ngā whakamahinga tā te kōauau.

1
2
3

Tuarua, ko te porutu.

Ki Te Waipounamu nei, kua matua ake tēnei i te kōauau. He roa ake tēnei i te kōauau, kua nuku ngā kōhao e toru ki te pito, ā, he teitei ake hoki te rangi, me kīa nei he rangi hāpai. Kāore e taea ana te whai tikanga ka tangihia e tēnei.

1
2
3

Ka toru, ko te Rehu.

He roa rawa te rehu, ko tōnā oro ka tārua i te oro o te tohorā, o te kēkeno anō hoki. He hohonu ake tēnei i ngā kōauau kua whakaingoatia. Kāore e taea ana te whai tikanga ka tangihia e tēnei.

1
2
3

Pumotumotu.

I ētahi wā ka whakamahia i te Pumotumotu hei te whakairatanga, ka mutu, hapūtanga.

Kua kotahi anahe te kōhao o tēnei puoro, kua whakatopatopa anō hoki kia whakatangi i te Pumotumotu whai muri i te whānautanga mai o te pēpī. E kīa nei he “sonic conduit” tōnā mahi hei whakatangi mōteatea, hei whakamārama (ā-waiata) pakiwaitara, pūrakau, whakapapa, ngā hiahiatanga hoki mō te pēpī.

1
2
3

Tuarima, Ororuarangi.

Kua hangaia tēnei i te kakī o te hue. Kei te puku o tēnei ngā kōwhao e rua mā ngā matimati, kia rangihāpai te āhuatanga hei whakatinana i te ingoa.

Kāore he kōrero e pā ana ki ōna whakamahinga ā-tikanga.

1
2
3

Nguru.

Ko te nguru kua hangaia i te niho tohorā. Koia hoki te kōauau iti rawa o te ope nei. E tāea ana e koe te whakatangi i te nguru ki te waha me te ihu. He tikanga mai rā ano.

1
2
3

Kōauau Pōngā Ihu.

E tika ana, he kōauau mā te ihu anahe e whakatangi. Ki tēnei kōauau he ngutu ma te ihu e noho, i reira ai whakatangi.

3

Ka mutu, Pūtorino.

Kua tino kite i te Pūtorino i ēnei rā. E maha ngā momo oro e taea nei te puta; te kokiri o te tane, te wai o te hine. Ko tēnei hoki te kainga o Hine Raukatauri. Nā tenei, kua maha ngā momo rangi, oro, waiata anō hoki e tāea ana te puta.

